

NRO-SPECIAL

SPORT

Zaterdag 2 april & Zondag 3 april 2016

100x de Mooiste

In Brugge start zondag de honderdste Ronde van Vlaanderen. Een legendarische wedstrijd die bestlist wordt op al even legendarische plekken. 'Vlaanderens mooiste' in foto's en verhalen. Pagina's 28-33

HUGO CAMPS

Beulswerk

De hondertste editie van de Ronde van Vlaanderen is getekend door nationale rouw. De renners starten met veel dood in het hoofd. Gaandeweg zal het schitterend gekruisigde landschap van de Vlaamse Ardennen het overnemen. En worden niet meer de doden, maar de kassen geteld. Aan de meet in Oudenaarde zal ook deze zondag een volksfeest losbarsten, zij het in afwezigheid van koning Filip die voorrang geeft aan een troostprogramma voor de slachtoffers van terreur.

De Ronde is een univertsum met een eigen tijdrekening, een eigen geheugen, autonome kringloop. Ieder monument ziet de omgeving drie keer in een mensenleven veranderen. Zo niet de Ronde - die ontstijgt in historisch patina omstandigheden en toevalligheden. Het parcours blijft de weg naar de hemel.

Ik ken mensen die dag in dag uit, jaar in jaar uit de Ronde dromen. Ze kunnen niet anders want de Traienberg en Koppenberg zijn de cultuurscheppers van hun volksziel. Hun gordel van smaragd.

De Ronde vergeet je niet. Ik weet nog precies welk weer het was tijdens de fenomenale solo van Eddy Merckx in '69. Ik zie nog de bloemenjurk van mijn moeder toen Rik Van Looy in '59 over de meet flitsste. En ik hoor nog de vuile klanken in het applaus toen import-Belg Andrei Tsjmil in 2000 de Ronde won. Nederland heeft de oorlog als jikpunt van goed en kwaad, Vlaanderen heeft de Ronde als scharnier van geluk en vrijheid.

Nergens in de wereld kun je meer Vlanning zijn dan op de Oude Kwaremont. De Ronde met zijn kassetten als het ware handgeschreven, en kronkelige wegeltjes over de breedte van een handkar als bloedbanen in rennerslithamen is een existentiële steiger waaraan verbondenheid wordt getankt. Misschien wel een laatste façade van eenheid in een gebroken land.

Nergens in de wereld kun je meer Vlanning zijn dan op de Oude Kwaremont

Toen Briek Schotte nog leefde, had het ras der Flandriens een uniek gezicht. Niemand heeft het archetype consequenter belichaamd en behartigd als geloofsbijbel dan Uzeren Briek die in 2004 exact op de dag van de Ronde van Vlaanderen overleed. Hij heeft het Europese wielrennen voor Vlaanderen aangestoken met zijn woeste denken tegen wind en slagregens in. Iedereen wou Briek zijn. Vandaag zijn Italianen als Filippo Pozzato even goed Flandrien, zij het toch iets minder genereus in het stoempjen. In Nederland werden Jan Raas en Hermie Kuiper verpliefd op de Ronde. Maar het is alweer dertig jaar geleden dat de voorjaarsklassiker nog eens door een Nederlander werd gewonnen: Adrie van der Poel.

Het beuliswerk in Vlaamse koersen is niet meer aan Nederlanders besteed. Niet op het niveau van de Ronde. Een ploeg als Lotto-Jumbo heeft met Sep Vanmarcke een potentiële winnaar in huis, maar de Belg krijgt niet een fatsoenlijke helper mee die hem in de carroussel van draaien en keren een beetje uit de wind kan zetten. Schuldig verzuim.

Wie Fabian Cancellara klopt, wint de Ronde. Vanmarcke zou dat kunnen. Hij heeft er ook de juiste kop voor: extreem vlassig haar en wangen als aardbeigen brandende ogen. Man van traditie. Sep fietst deze zondag in de rouw. Voor Antoine Demoitie en Daan Mylhgeer, twee jonge renners die net zijn overleden. De eerste na een ongeval met een motorfiets, de tweede aan een hartstilstand.

Het wezen van een Flandrien is ook fragiliteit voor tragiek. Rik Van Looy zei eens dat conditie een ziekte is: het slaat in de darmen. „Je kan er geen malheur meer bij hebben.” Alleen, hoe sla je de schielijke dood van jonge vrienden van je af?

Hugo Camps is journalist, columnist en schrijver.

E28 Sport

DE RONDE IN CIJFERS
1913-2016

1913

Paul Deman uit het West-Vlaamse dorp Rekkem is winnaar van de allerreiste Ronde van Vlaanderen. Na 324 kilometer, de langste editie ooit, sprinten zes van de 37 deelnemers op de wielwaaier van Mariakerke om de zegen. Deman verslaat zijn boezemvriend en streekgenooot Jozef Vandaele, schrijft Rik Vanvallegghem in zijn epos *Het wonder van Vlaanderen*. De tijd van de winnaar is 12 uur en 3 minuten. Gemiddelde snelheid: 26,88 kilometer per uur.

Een radertje in de mooiste koers van allemaal

Ronde van Vlaanderen NRC-hoofredacteur Peter Vandermeersch blikt terug op zijn jaren als seingever bij 'Vlaanderens mooiste'. Links en rechts vlogen de renners hem voorbij.

Door onze redacteur
Peter Vandermeersch

Vjff keer heb ik de Ronde van Vlaanderen mogen rijden. De mooiste wielkoers ter wereld, waarvan je de naam met hoofdletters schrijft en met respect uitspreekt. Als Vlaamingen het over 'de Ronde' hebben, dan weet iedereen over welke koers ze spreken. Je hebt één Tour, één Giro, één Vuelta. En je hebt één Ronde.

'Vlaanderens mooiste' wordt de wedstrijd ook genoemd, die op de bijna legendarische veertiende zondag van het jaar wordt gereden. Dan loopt heel Vlaanderen uit. Of je nu van koers houdt of niet. Om een glimp op te vangen van de helden. De Ronde, beste Nederlandse lezer, dat is de Elfstedentocht. Maar dan 'klokvas', elk jaar.

'Respect', 'Mooiste', 'Hoofdletters', 'Le-gendarisch'. Ik merk dat ik grote woorden nodig heb om de wedstrijd te beschrijven die voor elke Vlanning zoveel meer betekent dan Milaan-Sanremo, Parijs-Roubaix, Luik-Bastenaken-Luik of de Amstel Goldrace - wie haakt het overigens in zijn hoofd een wielwedstrijd naar een biertje te noemen? Die 'Amstel' is net een halve eeuw oud, de Ronde is nu toe aan zijn honderdste editie.

Honderd edities. Dat verklaart meteen een stuk van de legendevorming. De Ronde van Vlaanderen dateert uit 1913. Het jaar voor Vlaanderen verscheurd, gemarteld en vermint zou worden door de verschrikkelijke Eerste Wereldoorlog. In dat jaar 1913 organiseerde Karel Van Wijngaerde, hoofdredacteur van de krant *Spoorwielrd* de eerste Ronde. Hij zag het als een grote promotie stunt voor zijn nieuwe krant. Wat het blad *L'Auto* in Frankrijk had gedaan met de organisatie van de Tour de France moest ook in Vlaanderen kunnen met de Ronde. In 1913 en 1914 werd die twee keer gereden.

En toen brak die vreselijke oorlog uit. Vier jaar lang zou Vlaanderen synoniem zijn voor loopgraven en gifgas, dood en stank, de diepste ellende en peilloos verdriet. 'Ons blad dat we met zooveel liefde hadden gekweekt zou te niete gaan, verdwijnen, ver-

geten worden... 't was lastig en 't ging ons diep in 't herte. We zaten daar stille te peuzen, lijk droeve mensen in 'n sterfhuis', schreef een treurende Van Wijngaerde.

Maar op 23 maart 1919, vier maanden na de wapenstilstand, stonden wel degelijk weer 47 renners aan de start van derde editie van de Ronde. Henri - bijgenaamd Ritten - Van Lerberghe woon met een geleende fiets en nadat zijn ploegleider hem tijdens de wedstrijd uit het café was komen halen. Nooit meer zal de koers afgelast worden. Zelfs tijdens de Tweede Wereldoorlog, jaren met winnaars als Achiel Buysse, Briek Schotte en Rik Van Steenbergen, zal Vlaanderens Mooiste onder massale belangstelling gekoerst worden. Bezetting of geen bezetting.

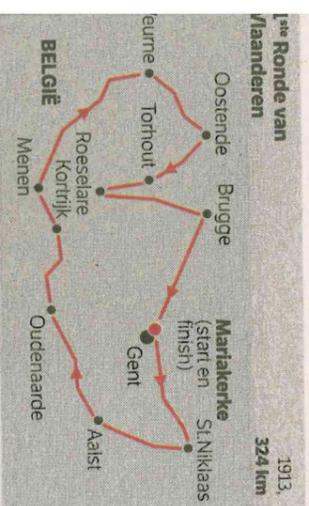
De wedstrijd met zijn wortels net voor de Eerste Wereldoorlog is al die tijd een jaarlijks rewanche op die oorlog. Na afloop daarvan groeide de wielersport in Vlaanderen uit tot de volkssport bij uitstek. Wielkampioenen waren veelal jongens uit boerengezinnen, herkenbaar en aantrekbaar voor het volk. Zij waren het bewijs dat iedereen beloofd kon worden voor zijn inspanningen. In het diepst van zijn gedachten is elke Vlanning een wielkampioen. En de Ronde is de nationale hoogmis voor de sport.

Vjff keer dus heb ik die wedstrijd der wedstrijden mogen rijden. Het zijn misschien wel de gelukkigste dagen van mijn leven geweest. Niet op een fiets weliswaar, hoewel ik daar als Vlaams jongetje van droonde. Uren kon ik als twaalfjarige kijken naar de uit de krant geknipte plaatjes in mijn plakboek. Van Eddy Merckx, Walter Godefroot, Eric Lemman, Walter Planckaert, Frans Verbeek. En ook wel enkele prentjes van Jan Janssen en Felice Gimondi. Maar verder dan met een wat ongebouwde fiets (alles eraf gesloopt wat gewicht had en mij kon remmen) tegen vriendjes racen rond het blokje ben ik nooit gekomen. De Ronde rijden bleef dus een verre droom.

Tot ik vele jaren later de kans kreeg om de Ronde te rijden. Op mijn motorfiets, als 'seingever gele vlag'. De krantengroep waar ik toen voor werkte was eigenaar en organisator van de Ronde van Vlaanderen die, via de in-

In het diepst van zijn gedachten is elke Vlanning een wielkampioen

120

Na een recordsolo van 120 kilometer wint Henri Ritten Van Lerberghe in 1919 de eerste Ronde na WO I.

19

Rik Van Steenbergen is in 1944 de jongste winnaar: 19 jaar, 204 dagen. Andrei Tsjmil is in 2000 de oudste: 37 jaar, 70 dagen.

FOTO GRUBERIMAGES

tussen ter ziele gegane *Sportwereld*, bij *Het Nieuwsblad* was terechtgekomen. En die krant zocht enkele gemotoriseerde seingevers.

Voor de onwetenden onder u: seingeverv ers spelen een cruciale rol in de koers. Zij moeten ervoor zorgen dat het peloton van pakweg tweehonderd renners veilig naar de startplaats (in 'mijn' jaren Brugge) naar de aankomst (in 'mijn' jaren Meerbeke bij Minove) wordt geloodst. En dat over tallen kilometers loodzware kasseistroken en een venijnige helling - in Vlaanderen noemen we dat 'bergen' - of zestiende. De opleiding was zeer summier. Bij mijn eerste Ronde, 2 april 2006, toonde een collega één keer hoe het moest: je rijdt voor het peloton uit tot je een obstakel ziet dat een gevaar kan vormen voor de renners. In veel gevallen is dat een vluchtheuvel, een verkeersdriempel of een slecht geparkeerde wagen. Je gaat enkele tientallen meters voor dat obstakel staan en wacht tot het peloton komt aangestormd.

Als die groep renners als door het doll e heen op je komt afgestormd begin je als een gek te blazen op je fluitje (een essen-

tieel attribuut van de seingever) en met je (zelf van een gele dwiel gemakte) vlag te zwaaien om hen te wijzen op het obstakel (én op jezelf). Links en rechts viegen de renners om jou en de rotonde heen, gevolgd door tientallen wagens van zenuwachtige én agressieve ploegleiders.

Is die eenmaal veilig zijn gepasseerd, begint voor de seingever het leukste deel. Dan spring je op jouw motorfiets en begin je iedereen in te halen. Eerst wordt het slalommen tussen de nog steeds zenuwachtige en steeds agressiever wordende ploegleiders. Dan hang je achter het peloton. En, zodra de wegen het toelaten, steek je alle renners voorbij. Hier zie je de koers, ruik je het zweet, hoor je de renners naar elkaar roepen. Hier voel je de wedstrijd. Hier waan je je even zelf een renner. Dichter dan dat kan je niet komen.

Dan draai je de gashandel open. Op zoek naar een volgend obstakel. Vijftien, twintig keer herhaalt zich dat scenario. Stoppen, zwaaien, fluiten, op de motor, slalom, voorbij... Langs het hele parcours. Van de 260 kilometer rijd je er vele tientallen tussen dikke hagen van toeschou-

Als die groep renners als door het doll e heen op je komt afgestormd begin je als een gek te blazen op je fluitje

wers door. De geur van gebraden worsten en bier mengt zich met de smaak van opwaaiend stof of ops pattende modder. Je ziet Vlaanderen in al de l eijlfijheid van de lintheboewing en de schoonheid van de 'bergen'.

En ja, heel Vlaanderen is uitgelopen. Ik zag mensen op hun ziekbed langs de kant van de weg. Bussen vol halfdronken 'vip-guests'. Groepen echte supporters die op vijf, zes plekken van het parcours opdutten en tussendoor van de ene naar de andere plaats racen. Gezinnen die de hele dag in hun voortuin kampen. Duizenden Vlaamse leeuwenvlaggen. Jongens die dromend naar de renners kijken. Vrouwen die hunkeren. Vaders die gek worden omdat ze Eddy Merckx herkennen in een van de volg wagens. En een Vlaamse minister-president op de motorfiets met de tijds aanduiding op het krijtbord, blij als een klein jongetje.

De Ronde wordt beslist op plekken met, alweer, legendarische namen. Molenberg, Oude Kwarmont, Kloosterstraat, Tenbosse, Paterberg, Steenbeekdries, Bosberg, Paddestraat, en (vroeger) de Muur van Ger-

aardsbergen. Het zijn puisten in een landschap die niemand zou kennen als er geen koers zou zijn. Maar het zijn 'onze' Tourmalet, Alpe d'Huez, Cipressa of Bois de Wallers.

Op die veertiende zondag van april rijden onze helden erover. Alle andere dagen van het jaar proberen tienduizenden wielertiefhebbers hetzelfde. En als zij bov enop de Oude Kwarmont staan uit te hijgen of uit elkaar gerammeld de kasseistrook van de Paddestraat hebben getrotseerd weten ze het zeker: we hadden ook die kampioen kunnen zijn.

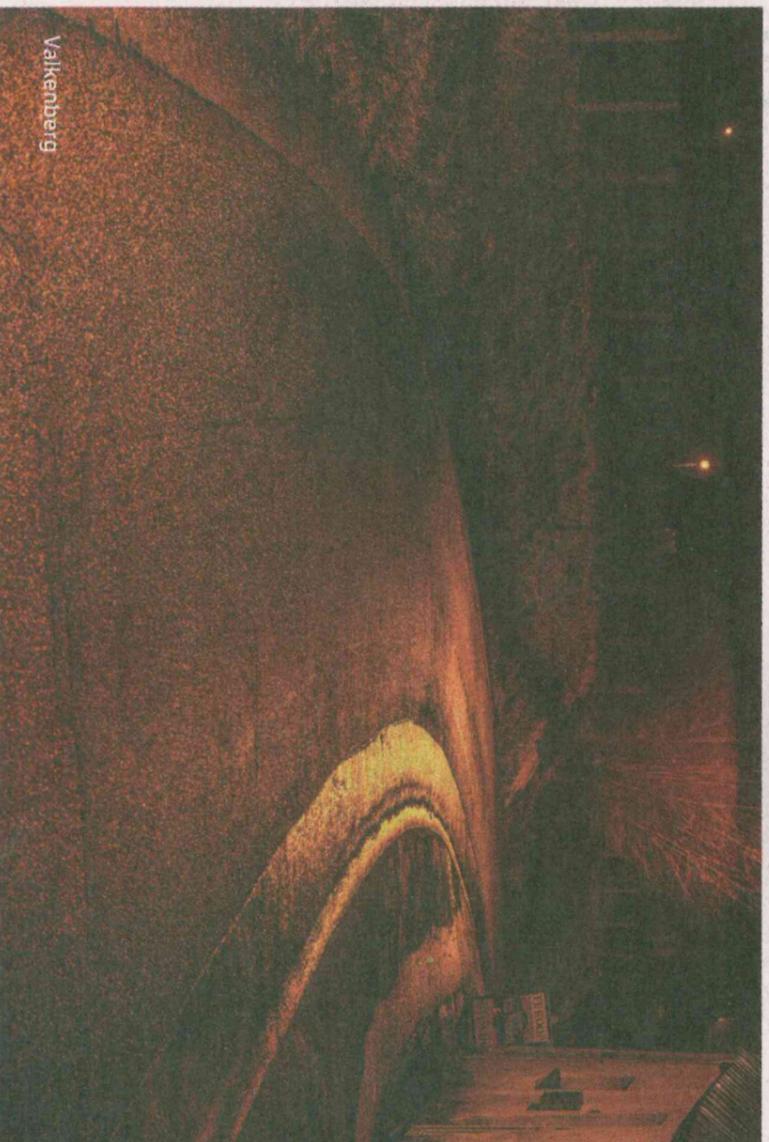
Intussen is de club van seingevers ge-professionaliseerd. Ook rijden de mobiele seingevers niet meer tussen de renners. Ze ontwikkelden een slim 'way-out-way-in-systeem' waardoor ze om het peloton heen rijden.

Ik hoor er niet meer thuis. En dat is maar goed ook, bedacht ik toen ik zondag hoorde van het vreselijke ongeval waarbij een (ervaren) motorrijder een renner do-delijk raakte. Mijn motorfiets heb ik intussen van de hand gedaan. Als je de Ronde niet meer kan rijden, waartoe dient dan zo'n machine? In de garage, aan een haakje, hangt mijn seingeverfluitje.

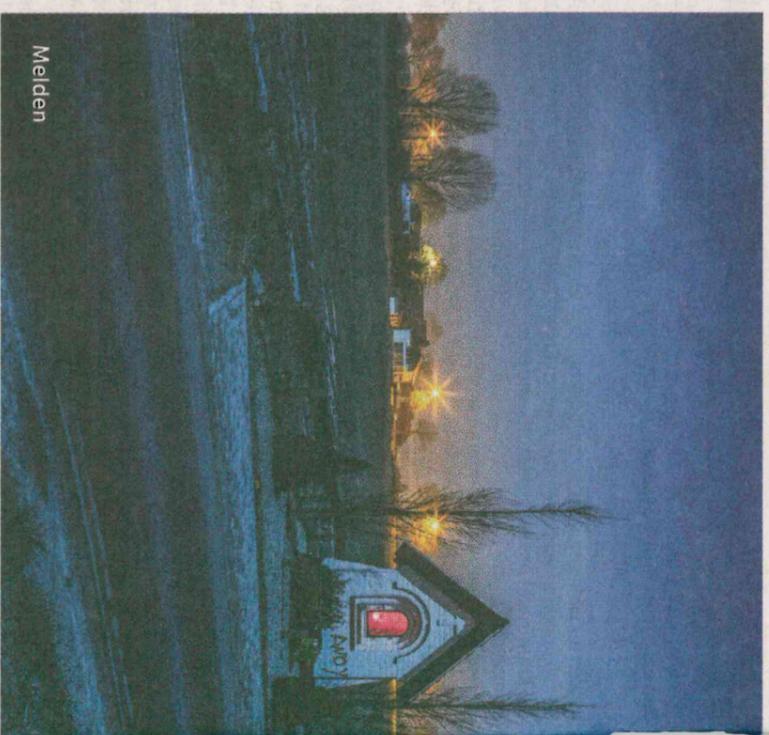
E30 Sport

Oude Kwalemont

Valkenberg

Melden

JELLE VERMEERSCH

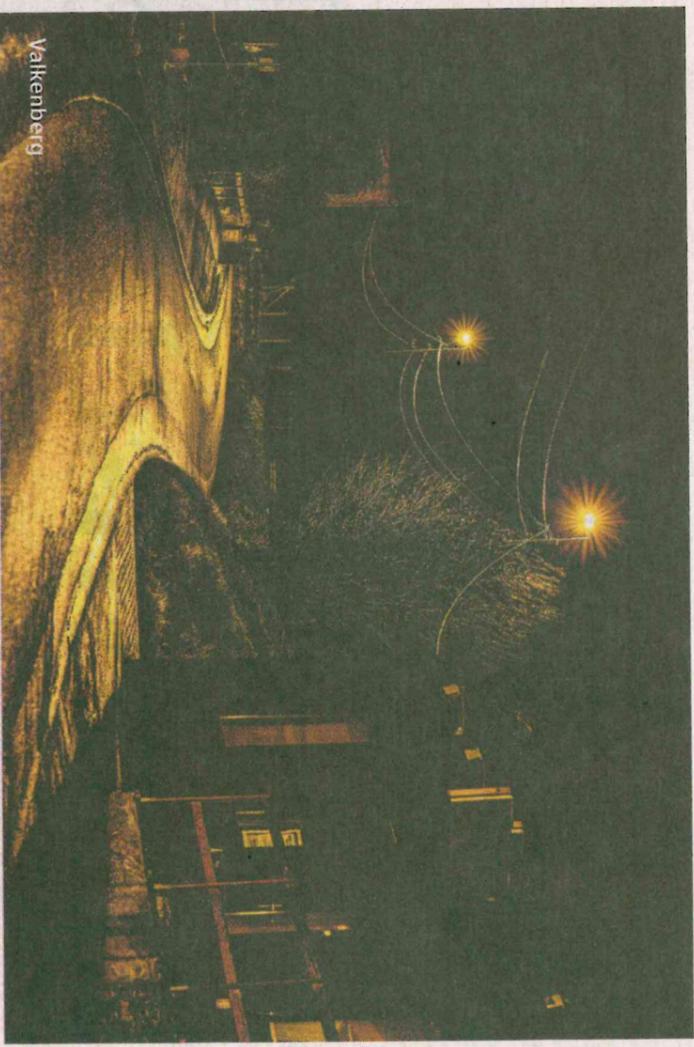
Bij volle maan

De Belgische fotograaf Jelle Vermeersch reed in januari twee nachten door Vlaanderen om de mooiste foto's van het parcours te maken. Van tevoren

had hij de wegen van de koers al verkend om te bepalen welke plekken hij zou fotograferen. Hij werkte bij volle maan, voor het mooie licht. Ver-

meersch: "Het was echt fantastisch. Het was windstil, er waren wat koeien buiten die ik hoorde grazen, honden die ik hoorde blaffen, maar verder was

er alleen de stilte." Vermeersch maakte de foto's voor het wielblad *Bahamontes* genoemd naar de Spaanse oud-renner en Tourwinnaar in 1959.

Valkenberg

Demarrage Afspraak in de nacht

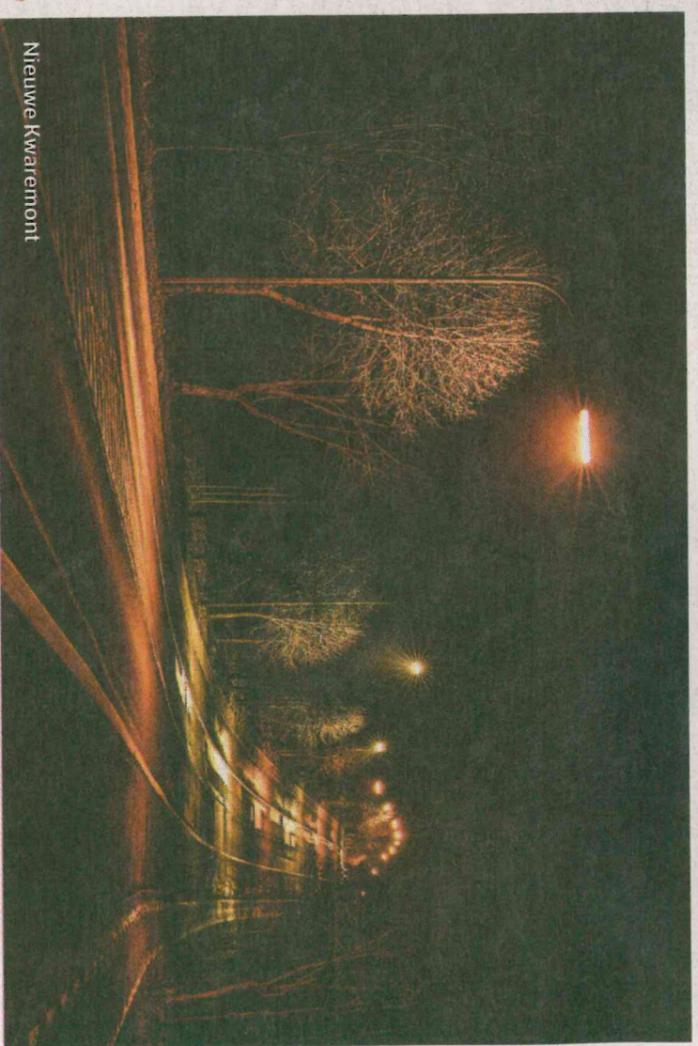
Het land ligt klaar voor de honderdste Ronde, maar bij zoveel duisternis en schemering denk ik eerst aan Antoine Demoitte en Daan Mynghoeer, de Belgische profrenners die vorig weekend zonder het te weten voor de allernaaste maal op een fiets stapten. Demoitte (25) viel en werd aangereden door een volgersmotor tussen Gent en Wevelgem, het hart van Mynghoeer (22) hield er plotse-ling mee op tijdens het Critérium International op Corsica. Wiehennen kan op veel verschillende manieren levensgevaarlijk zijn.

Ik stel me voor hoe de geesten van Demoitte en Mynghoeer zich ergens in de duisternis van de Bosberg aansluiten bij die van Joaquim Agostinho, Fabio Casartelli en Wouter Weylandt. En hoe ze uitgelegd krijgen dat de in koers gestorven renners elke veertiende zondagnacht van het jaar samen met rakelende kettingen de Ronde rijden. Andrej Kivilev (50ste in 1992) steekt zijn hand op tegen de nieuwelingen. Wat verder gaan Richard Depoorter (19de in 1944), Georges Lemaire (8ste in 1933) en Jean-Pierre Monseré (ode in 1970). 'Wie zijn die twee helemaal vooraan?' wil Mynghoeer weten. 'Dat is Stan Ockers, de nummer twee van 1956', zegt Agostinho. 'In zijn wiel zit Tommy Simpson. Die kreunt en steunt nu dat hij bijna dood is, maar op de laatste meters piept hij er nog langs. Zo won hij in 1961 ook. Zijn eerste grote zege.' De Portugees wil nog iets zeggen, maar Demoitte en Mynghoeer zijn al gedemarreerd.

Arjen Fortuin

Koppenberg

Nieuwe Kwaremont

100ste Ronde van Vlaanderen

Zondag 3 april, 255 km

Hellingen

1 Oude Kwaremont (3x)

2 Kruisberg

3 Kortekaer

4 Eikenberg

5 Molenberg

6 Leberg

7 Valkenberg

8 Kapertj

9 Kanarieberg

10 Toolenberg

11 Patersberg (2x)

